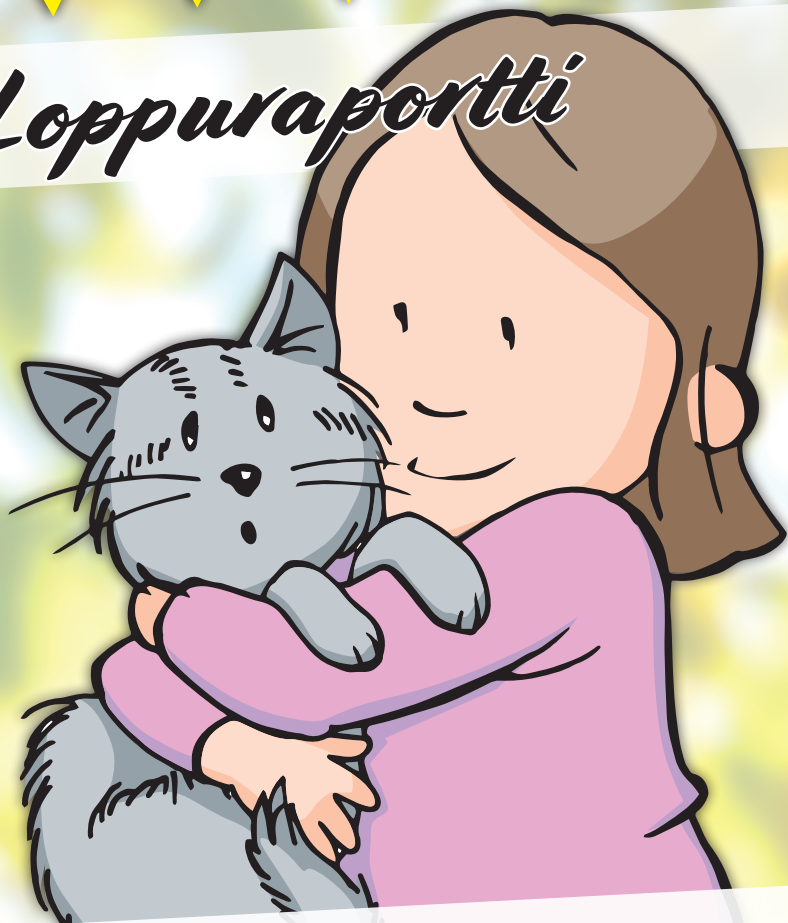

Loppuraportti

Kainuun maakunta- ja sote-uudistus

**Kainuun
maakuntaudistus**

Mikä maakuntauudistus?

Maakunta- ja sote-uudistuksessa Suomeen oli tarkoitus perustaa 18 maakuntaa. Sosiaali- ja terveydenhuollon rakenne, palvelut ja rahoitus olivat uudistumassa, ja maakunnat saamassa uusia tehtäviä.

Suomen julkinen hallinto olisi jaettu kolmeen tasoon: valtio, maakunta ja kunta. Nykyinen maakuntajako olisi ollut uusien itsehallinnollisten maakuntien pohjana.

Maakunta olisi päättänyt sosiaali-, terveys-, pelastus-, lomitus- ja maatalouspalveluista, aluekehitystä ja maakuntakaavoitustehtävistä sekä työ- ja elinkeinopalveluista.

Palveluja järjestävien organisaatioiden määrä olisi vähentynyt merkittävästi. Kainuussa uuteen maakuntaan olisi sulautunut ELY-keskus, TE-toimisto, maakunnan liitto, pelastuslaitos, Kainuun sote sekä kuntien lomituspalvelut ja lisäksi yksityistetyt sotepalvelut.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toteutumatta jäänyt rakenne

VALTIO

18

Maakuntaa

- järjestämisvastuu
- rahoitusvastuu
- päättää palvelutasosta ja yhteistyösopimuksesta

5

Sote -yhteistyöalueet

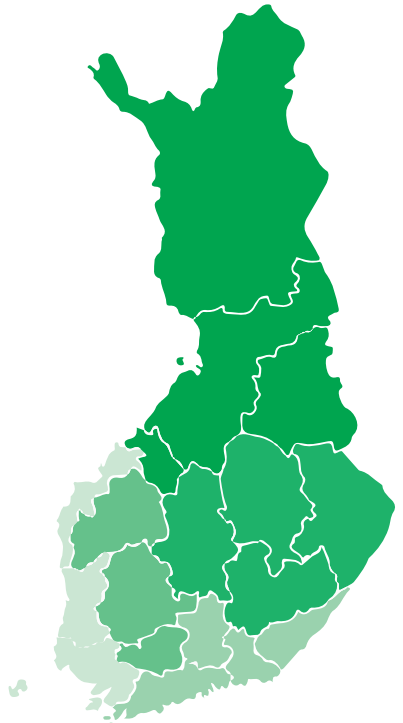

Kunnat

Palveluntuottajat

- julkiset
- yksityiset
- kolmas sektori

Mitkä olivat uudistuksen tavoitteet?

Uudistuksen päämääränä oli vähentää suomalaisten välisiä hyvinvointi- ja terveyseroja. Peruspalveluja vahvistamalla ja digitaalisuutta nykyistä tehokkaammin hyödyntäen, kansalaiset olisivat saaneet nykyistä yhdenvertaisempia palveluja.

Kansalaiset olisivat voineet valita palvelut julkiselta tai yksityiseltä palveluntarjoajalta. Asiaksmaksut olisivat olleet palveluntuottajasta riippumatta samat kaikille.

Maakuntavaaleilla valittava maakuntavaltuusto olisi ollut maakunnan ylin toimielin. Kansalaisilla olisi ollut mahdollisuus äänestämisen lisäksi vaikuttaa maakunnan toimintaan ja palveluihin tekemällä aloitteita. Vaikuttamispaikkoja ovat myös asiakasraadit, nuorisovaltuustot, vanhus- ja vammaisneuvostot.

Valtio olisi vastannut maakuntien rahoituksesta. Sosiaali- ja terveydenhuollon monikanavainen rahoitus olisi yksinkertaistunut.

Tavoitteena oli kuroa umpeen julkisen talouden kestävyysvajetta. 10 miljardin säästöistä sosiaali- ja terveydenhuollon osuus on noin 3 miljardia euroa vuoteen 2029 mennessä. Jotta tavoite olisi saavutettu, menot olisivat saaneet kasvaa enää noin 0,9 prosenttia vuodessa. Nyt ne kasvavat 2,4 prosenttia vuosittain.

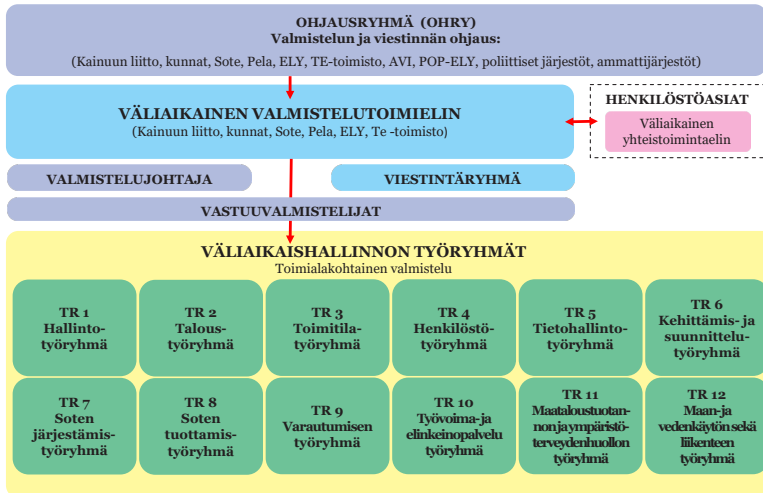
Maakuntaan siirtyväksi suunnitellut tehtäväkokonaisuudet

Valmistelu pähkinäkuoressa

Uudistuksen päätavoite oli luoda monialainen maakunta. Kainuulaisille olisi tarjottu entistä selkeämmät palveluketjut digitalisaatiota voimakkaasti hyödyttäen, jotka eivät olisi olleet riippuvaisia kuntien, maakuntien tai valtion organisaatioiden rajoista. Uudistuksen tavoitteena oli myös vahvistaa alueen elinvoimaa, asukkaiden hyvinvointia ja luonnon monimuotoisuutta.

Kainuun maakunta- ja sote-uudistuksen väliaikaishallinnon organisaatio

Valmistelun organisoinnissa otettiin huomioon tulevan maakunnan tehtävät, laaja osallistaminen, monialaisuuden huomioiminen sekä alueelliset erityispiirteet. Poliittisella ohjausryhmällä, työryhmien laajuudella sekä henkilöstön osallistamisella ja asukkaiden osallisuutta vahvistamalla pyrittiin siihen, että valmistelussa ei siirrettäisi suoraan vanhoja organisaatioita toimintatapoiineen uuteen maakuntaan, vaan tarkoituksena oli tehdä tulevaisuuden monialainen maakunta. **Työryhmien loppuraportit löytyvät osoitteesta: kainuunliitto.fi/alueuudistus**

Kainuun vahvuuksia ovat mm. runsaat luonnonvarat, positiivinen talouskehitys, uudet investoinnit ja investointisuunnitelmat, ennätyksellinen määrä avoimina olevia työpaikkoja sekä pitkä kokemus koko maakunnan kattavista sote-palveluista kuntayhtymänä. Kainuun heikkouksia ovat väestökehitys ja -ennuste sekä valtakunnan alhaisin työllisyysaste. Lisäksi haasteita tulevaisuudelle tuo ikääntyvä väestö, harva-asutus, pitkät etäisyydet sekä yrityksen rekrytointiongelmät.

Yhteinen tekeminen, toiminta- ja työtapojen muutos

Lähtökohtaisesti maakuntavalmistelun pääperiaate oli, että lähdetään suunnittelemaan aidosti uutta maakuntaa. Valmistelussa korostettiin palvelujen saavutettavuutta,

uudenlaisia toimintatapoja digitalisaatiota voimakkaasti hyödyntäen, kustannustehokkuutta sekä osallisuuden vahvistamista. **Konsernirakenneluonnos ja muut toiminnan suunnitteluun liittyvät materiaalit löytyvät osoitteesta: kainuunliitto.fi/alueuudistus**

Väliaikainen yhteistoimintaelin (YT) perustettiin heti maakuntauudistuksen esiselvitysvaiheessa. YT:llä ei ollut virallista asemaa, koska maakuntauudistus ei toteutunut. Väliaikainen yhteistoimintaelin nähtiin yhtenä tärkeänä vuorovaikutuskanavana, jotta henkilöstö saatiin valmisteluun mukaan heti alkuvaiheesta lähtien. YT:ssä käsiteltiin maakuntauudistuksen valmistelua ja sen etenemistä laajasti. Käsiteltäviä asioita olivat mm. hankkeet, selvitykset, työn organisointi, konsernirakenneluonnos ja strategia. YT:n jäsenistö muodostui henkilöstöjärjestöjen edustajista ja viranhaltijoista.

Työtavoissa ja suunnittelussa korostettiin digitalisaation hyödyntämistä, kokeilukulttuuria ja ennakoluulottomuutta, kustannustehokkuutta unohtamatta. Kainuun maakuntavalmistelussa otettiin käyttöön Viman sähköinen työtila sisäisessä- ja työryhmätyöskentelyssä. Työtilat mahdollistivat reaaliaikaisen työskentelyn, ja sen käyttö vähensi suurten liitetiedostojen lähettämistä sähköpostitse.

Henkilöstön muutoksen tueksi suunniteltiin ja haettiin ESR-hanke, Muutoksen monet kasvot. Hankkeelle myönnettiin rahoitus ehdollisena, eli hanke olisi toteutunut, jos maakuntauudistus olisi toteutunut. Hanke oli osallisorganisaatioiden yhteisesti ideoima ja myös hankehakemus toteutettiin yhteistyönä. Hanke oli keskittynyt muutostukeen ja henkilöstön osaamisen kehittämiseen. Muutoksen monet kasvot -hankkeen tarkoituksena on edistää maakunta- ja soteuudistuksen kohdeorganisaatioiden henkilöstön sopeutumiskykyä sekä työhyvinvointia muutoksessa ja siten turvata hyvät ja laadukkaat palvelut kansalaisille, yrityksille, sidosryhmille ja kumppaneille Kainuussa.

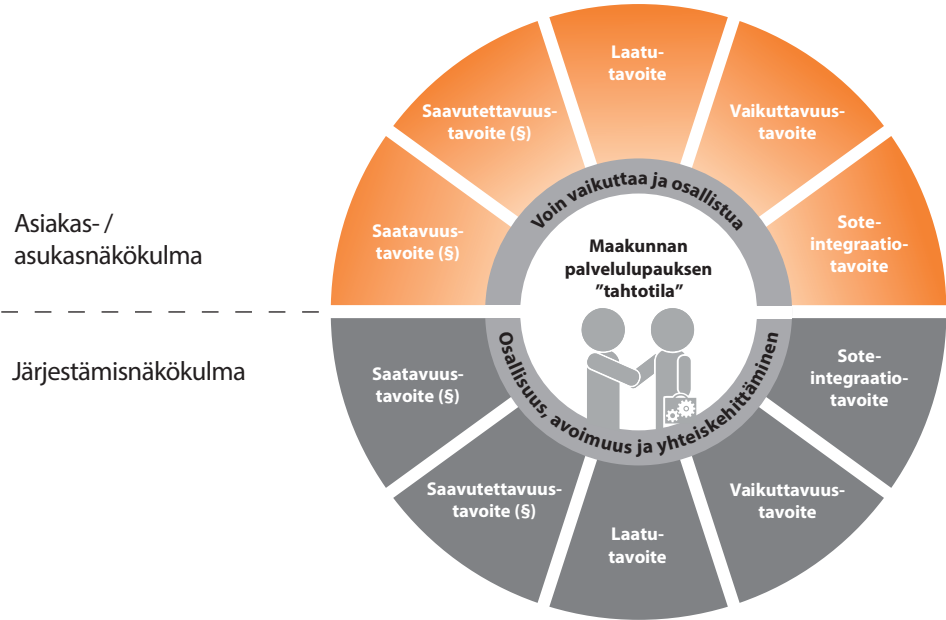
Strategia, palvelulupaus sekä tiedolla johtaminen

Maakuntavalmistelussa suunniteltiin tiedolla johtamisen sisältöä ja asemointia uuteen maakuntakonserniin sekä valmisteltiin koko konsernin toimintaa ohjaavaa uudenlaista maakuntastrategiaa. Suunnittelun lähtökohtana oli ajatus, että strategia yhdistää tiedolla johtamisen ja strategisen johtamisen. Strategian tarkoitus oli tiivistää koko konsernin toiminnan tavoitteet, joiden muotoilussa olisi hyödynnetty monen tasoista konsernin toimintaympäristöä koskevaa tietoa. Toimintaympäristön kehitystä, strategian toteutumista, tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta sekä osuvuutta ja mahdollisia strategian muutostarpeita ilmaisevia tietoja olisi kerätty seurannan ja ennakkoinnin avulla.

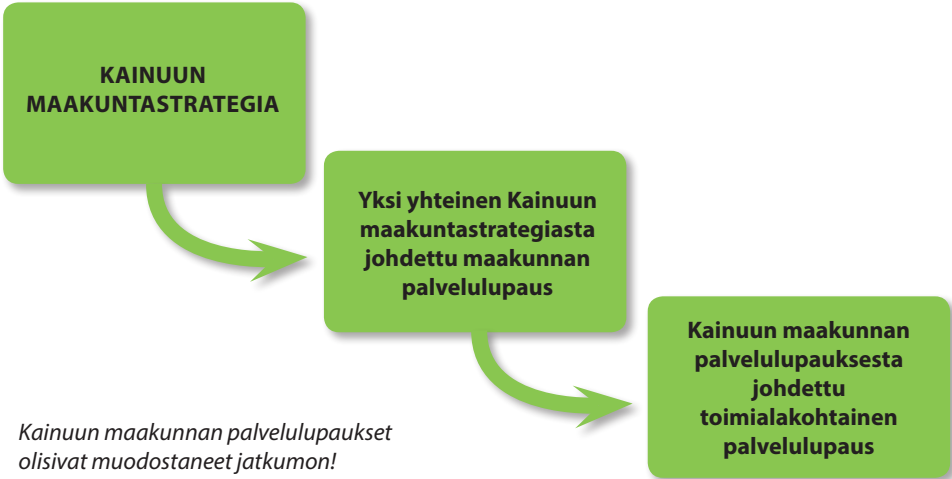
Kainuun maakuntastrategiatyössä määriteltiin koko maakuntaa koskeva palvelulupaus. Se olisi ollut maakunnan asukkaille, asiakkaille ja yrityksille osoitettu tahdonilmaisu siitä, miten maakunta olisi toteuttanut kaikki järjestämisvastuullaan olevat palvelut. Palvelulupaus olisi kirjattu maakunnan ja palveluntuottajien välisiin sopimuksiin ohjaamaan tuotantoa sekä mahdollisiin kumppanuussopimuksiin. Palvelulupaukseen luonnosteltiin kriteerit saavutettavuuteen ja saatavuuteen, laatuun, vaikuttavuuteen, osallisuuteen, oikeudenmukaisuuteen ja yhdenvertaisuuteen. Palvelulupauksella olisi määritelty asukkaiden tarpeiden mukaiset oikea-aikaiset ja vaikuttavat palvelut.

Kainuun maakuntastrategian laadinnan yhteydessä korostettiin osallisuutta. Pyrkimyksenä oli luoda avoin ja vuovaikutteinen suunnitteluprosessi, jota olisi tehty yhteistyössä asukkaiden kanssa.

Esimerkkimalli palvelulupauksesta

Maakuntastrategiasta johdettu palvelulupaus

Hankkeet

Valmistelun aikana suunniteltiin ja toteutettiin erilaisia hankkeita. Hankkeiden tarkoituksena oli valmistautua tulevaan maakuntaan ja pilotoida etukäteen tulevia toimintatapoja. Osa suunnitelluista hankkeista jäi toteutumatta uudistuksen kaatumisen takia.

Kainuussa toteutettava palvelusetelikokeilu **Henkilökohtainen budjetti HB -hanke** (1.12.2017-31.10.2019) kohdistuu henkilökohtaisen budjetin kokeilemiseen. Henkilökohtainen budjetti on työkalu, joka mahdollistaa entistä ratkaisukeskeisemmän työotteen käyttämisen asiakkaan palvelutarpeen tyydyttämisessä. Onnistuessaan asiakassuunnitelma/HB toimii sosiaalitoimen ja terveydenhuollon integraattorina. Henkilökohtainen budjetti laajentaa palvelutarjontaa sekä pienille ja uusille yrityksille mahdollistuu markkinoille tulo.

Henkilökohtainen budjetti otetaan käyttöön asiakkaille, joilla on oikeus saada sosiaali- tai terveyspalveluja ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (980/2012), vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) tai kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) perusteella, ja joilla on jatkuvaa ja laaja-alaista avun tai tuen, taikka hoidon ja huolenpidon tarvetta, ja jotka pystyvät joko itse tai tuetuna suunnittelemaan ja hankkimaan omat palvelunsa.

Terveyskeskuksen kilpailukyvyyn kehittämiseksi toteutettiin hanke. Kilpailukyvyyn kehittämiseksi henkilöstölle toteutettiin valmennus, joka kohdentui terveyskeskuksen palvelutuotannon avovastaanottotoimintaan. Valmennukseen osallistuivat terveysasemien kaikki henkilöstöryhmät. Keskeisiksi kehittämisen asiakokonaisuuksiksi määriteltiin seuraavat prosessit: asiakas/potilas (asiakaskokemus), tieto, terveyshyöty, henkilöstö ja osaaminen, toiminta ja sen tulokset, talous, viestintä ja osallisuus osaksi toiminnan kehittämistä. Henkilöstön valmennus toteutui Kainuun sotien terveyden ja sairauenhoidon tulosalueella, sen vastaanotto ja terveyskeskussairaaloiminnan vastuualueella, josta toteutui kehittämisprosessin ohjaus ja seuranta.

Kasvupalvelupilottien tavoitteena on, että maakunnissa kokeillaan järjestäjän ja tuottajan erottamista sekä uudenlaista palvelujen hankintaa. Maakuntauudistuksen loppumisesta huolimatta Kainuun kasvupalvelupilotti **Kopakka** toteutetaan nykyainsäädännön puitteissa. Kopakassa työtön työnhakija saa tarvitsemansa palvelun ja henkilökohtaisen tuen verkostomaisesti, sujuvasti ja joustavasti järjestettynä. Kopakassa kehitetään koko Kainuun alueella yhdyspintapalvelujen toimivuutta siten, että asiakkaalle arvoa tuottavien toimenpiteiden ketju toimii tehokkaasti ja siten vältetään päällekkäistä työtä verkostossa. Työvoima- ja sote-palveluiden, kuntien työllisyysenhoidon sekä Kelan palveluiden integraation ympärille rakentuu ostopalveluna toteutettava omaavalmennusmalli, elämänhallintaa tukeva ja työllistymistä edistävä palvelukokonaisuus. Kopakassa hyödynnetään myös hankkeiden ja kolmannen sektorin tarjoamia palveluita.

Kopakan tavoitteena on ennaltaehkäisevällä otteella havaita ja tunnistaa monialaisen palvelun tarve mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Tällaisia tunnistettavia asioita ovat haasteet työ- ja toimintakyvyssä, kyvyttömyys tai jaksamattomuus selvillä työllisyys-

tilannetta, puutteellinen tai vajavainen osaamistaso, vaikeus sitoutua palveluihin, elämänhallinnalliset ongelmat tai työelämästä syrjäytyminen pitkittyneen työttömyyden, terveydellisten rajoitteiden tai sosiaalisten syiden vuoksi. Asiakkailta ei edellytetä esim. työttömyyden keston perusteella asetettavia kriteereitä.

Uudistuksen puitteissa valmisteltiin **VIP – Valitse Itsellesi Parasta**, Kainuun valinnanvapauspilotti -hakemus. Hakemus jätettiin STM:lle 15.3.2018, mutta se jäi toteutumatta uudistuksen kaaduttua. Pilotin tarkoituksena oli tukea valinnanvapauslain toimeenpanoa jo ennen lain varsinaista voimaantuloa ja siten edesauttaa uudistuksen onnistumista niin kuntien, tulevien maakuntien, asiakkaiden kuin yritystenkin näkökulmasta.

Selvitykset

Kainuun maakunta on pieni harvaan asuttu maakunta, jonka väkiluku on ollut vuosia laskeva. Valmistelussa pidettiin erityisen tärkeänä erilaisten yhteistyö- ja tuottamistapojen selvittämistä, jotta maakunnassa palvelut olisi saatu järjestettyä kustannustehokkaasti. Selvityksien tarkoituksena oli kartoittaa eri vaihtoehtoja palvelujen järjestämiseksi.

Maakunnan lähtökohtana oli keskittyä lakisääteisiin ydinpalveluihin, joten tukitoimien osalta selvitettiin erilaisia järjestämismahdollisuuksia. Maakunnan intressinä oli toimivat ja kustannustehokkaat tukipalvelut. Valmistelun aikana toteutettiin useita selvityksiä annettujen toimeksiantojen pohjalta. Selvityksien perusteella ei ehditty tekemään päätöksiä eikä linjauksia. Lisäksi Kainuu osallistui ylimaakunnallisiin ja valtakunnallisiin selvityksiin ja tiedonkeräyksiin.

Talous- ja henkilöstöhallintopalvelujen ylimaakunnallisten vaihtoehtojen selvittäminen tulevalle maakunnalle

Toimeksiannon mukaan selvityksessä tarkasteltiin erilaisia vaihtoehtoja Kainuun maakunnan talous- ja henkilöstöhallintopalvelujen, sekä niihin liittyvien tietojärjestelmien järjestämiseksi. FCG:n toteuttamassa selvityksessä oli esityksiä ylimaakunnallisista vaihtoehdoista, siirron keskeisistä vaikutuksista ja huomioon otettavista asioista sekä aikatauluehdotuksia.

ICT-palvelujen ylimaakunnallisten vaihtoehtojen selvittäminen tulevalle maakunnalle

Selvityksessä tuotettiin laaja katsaus ylimaakunnallisista vaihtoehdoista ICT-palvelujen tuottamiselle sekä niihin liittyvien prosessien ja tietojärjestelmien organisoimiseksi ja järjestämiseksi. Sofigan toteuttamassa selvityksessä luonnosteltiin kolme erilaista vaihtoehtoa ICT-palvelujen järjestämiseksi.

Pohjoisen yhteistyöalueen neljän maakunnan yhteinen sote-peruspalvelujen markkinakartoitus

KPMG:n tekemässä selvityksessä kävi ilmi, että millainen Pohjoisen yhteistyöalueen maakuntien yksityisen sektorin sote-peruspalvelujen markkinatilanne on, sekä miten sen nähdään kehittyvän tulevaisuudessa sote-uudistusten myötä. Selvityksessä tarkasteltiin sote-keskusten ja suunhoidon yksiköiden palveluita, sekä henkilökohtaisella budjetilla ja asiakaseteleillä saatavia palveluita valinnanvapauslain toteutuessa. Toimeksianto oli Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Lapin ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntien yhteinen.

Toimitilat

Kuntien tuottamien ja maakuntien vastuulle siirtyviksi suunniteltujen toimintojen käytössä olevat toimitilatiedot kerättiin ns. kuntien Optimize-järjestelmällä. Tietopyyntö kohdistui koko valtakuntaan ja kaikkiin kuntiin. Tietopyynnön sisältö perustui valmisteilla olevaan VN asetukseen ("Ehdotus Valtioneuvoston asetukseksi kunnan ja maakunnan välisen vuokran määräytymisestä siirtymäkauden aikana"). Tietopyynnön laajuus koski tarvittavia tietoja rakennusten arvojen määrittämiseksi ja vuokrien laskemiseksi sekä kohteiden asema- ja pohjakuvia. Lisäksi järjestelmään kerättiin kuntien sisäänvuokraamien tilojen tiedot ja vuokrasopimusaineistot. Kainuun osalta osa tiedoista on tallennettu, ja ne ovat tarpeen mukaan hyödynnettävissä jatkossa.

**Selvitykset ja hankkeet löytyvät kokonaisuudessaan osoitteesta:
kainuunliitto.fi/alueuudistus**

”Tehhään oma maakunta”

Kansalaisten osallisuuden tasavertainen turvaaminen, asiakas- ja ratkaisukeskeisyys sekä laaja kumppanuus olivat maakuntauudistuksen valmistelussa palvelujen järjestämistä ja kehittämistä ohjaavia periaatteita. Järjestöt, yritykset, kansalaiset, kunnat, maakuntakonserni ja muu julkinen sektori rakentavat yhdessä Kainuun elinvoimaa ja hyvinvointia. Sidosryhmäyhteistyötä kehittämällä olisi vahvistettu toimivaa ja tuloksellista yhteistyötä sekä lisätty luottamus-pääomaa Kainuussa.

Hallinnon, kansalaisten ja kehittäjäkumppaneiden vuoropuhelulle olisi luotu toimivat yhteydenpitokanavat. Asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden antama palaute, palvelukokemukset ja ideat olisivat ohjanneet palvelujen kehittämistä. Toimintatapoja ja toiminnan painopisteitä olisi muutettu tarvittaessa olosuhteiden muutosten ja saadun palautteen mukaan.

Erityisesti valmistelun aikana tiedostettiin, että maakunnallisia vaikuttamiselimiiä tarvitaan, jotta voidaan vahvistaa ja varmistaa järjestöjen ja osallisuusryhmien vaikuttaminen maakunta- ja paikallistasolla. Valmistelussa nousi esille, että vaikuttamiskanavia tulee rakentaa kuntatasolta maakuntatasolle ja vahvistaa näin kansalaisten äänen kuulumista maakuntatason asioiden ja palvelujen valmisteluun sekä maakuntatasolla tehtävien päätösten vaikutusten arviointiin.

Maakunnan arvotyöpajan satoa:

Vastuullisuus
Asiakaskeisyys
Oikeudenmukaisuus
Turvallisuus
Luottamus
Uudistuminen
Kumppanuus
Avoimuus

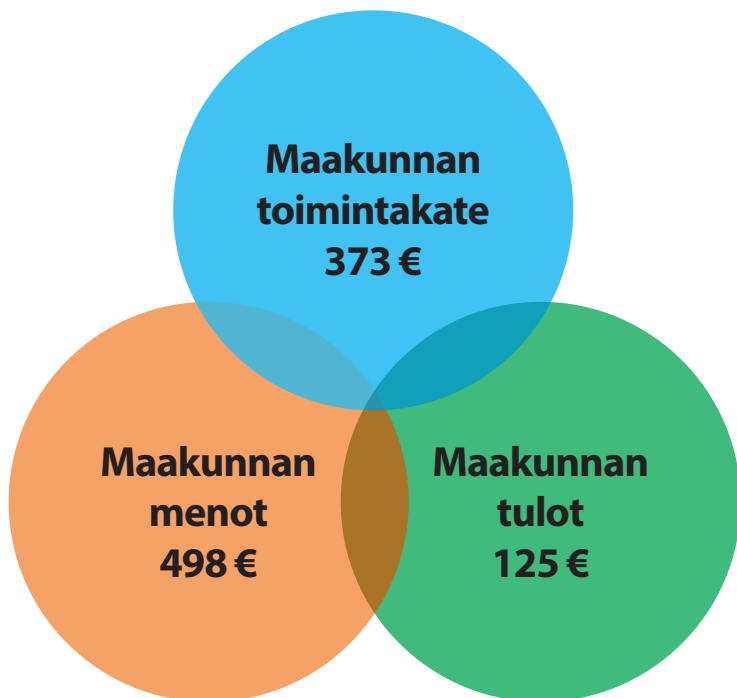
Koetalousarvio

Koetalousarvio laadittiin yhteistyössä kaikkien osallisorganisaatioiden kanssa. Koetalousarviossa harjoiteltiin maakunnalle annettujen tehtävien yleiskatteellisen rahoituksen kohdentamista sekä järjestämistehtävän kokonaisuuden kustannusten hahmottamista. Koetalousarvion päätavoite oli hahmottaa maakunnan rahoitustarvetta.

Koetalousarvio tehtiin vuoden 2017 tilinpäätöslukujen pohjalta. Siinä huomioitiin kustannusten nousu. Vuoden 2021 kustannustaso oli määritelty valtionvarainministeriön ohjeistuksen mukaisesti yleistä peruspalvelujen hintaindeksin korotusprosenttia 1,8 % käyttämällä. Lisäksi koetalousarviossa huomioitiin henkilöstömenojen korotus 3,5 %, perusteluina sopimuksien mukaiset palkankorotukset.

Vaikka maakuntauudistus ei toteutunutkaan, koetalousarvion tietoja voi käyttää maakunnallisten toimintojen suunnittelussa ja ennakoinnissa yhtenä lähteenä.

Maakuntien rahoitusluonnokset löytyvät osoitteesta:
alueuudistus.fi/maakuntien-rahoituslaskelmat

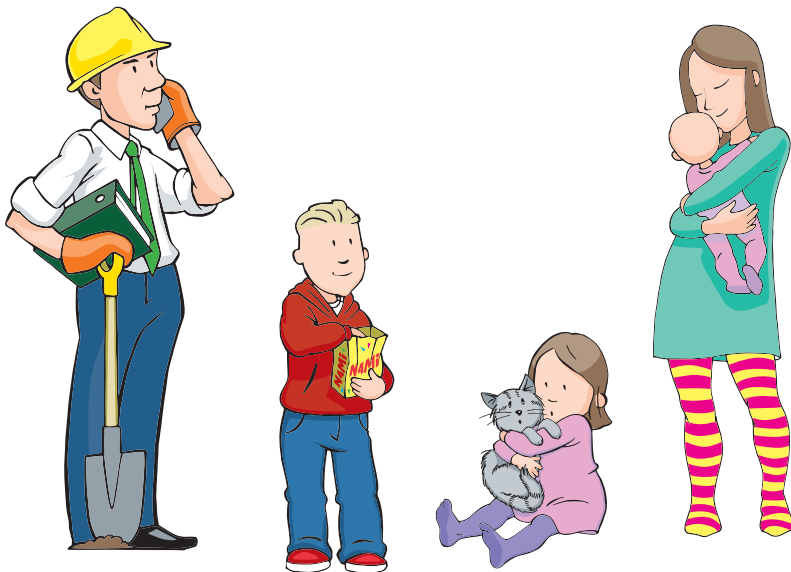

Viestintä

Kainuu osallistui aktiivisesti valtakunnallisiin viestinnän verkostoihin. Valtakunnallinen viestintäverkosto toimi maakuntien tukena viestinnän suunnittelussa sekä foorumina kansallisen viestinnän ja maakuntien työn yhteensovittamisessa. Verkostossa käsiteltiin kansalais- ja henkilöstöviestintää, maakunnan viestintätoiminnon organisointia, maakunnan brändin ja verkkopalvelun rakentamista sekä asukasviestinnän kieleen liittyviä kysymyksiä.

Maakuntavalmistelun henkilöstöinfot toteutettiin säännöllisesti ja tallennettiin. Tiedottamiseen panostettiin niin ulkoisesti kuin sisäisesti. Henkilöstön uutiskirje, blogit, vlogit, verkkosivustot, some ja intra-tiedottaminen olivat kaikki käytössä.

Uudistuksen loppuseminaarissa maakunnan yhteisen viestinnän vahvistuminen sai kiitosta. Yli organisaatorajojen toimineen, viestinnän toteuttamisesta yhteisvoimin vastanneen viestintätiimin toiminta on listattu uudistuksen parhaisiin käytäntöihin Kainuussa. Henkilöstöviestinnän käytännöt kehittyivät valmistelun aikana, ja näitä uusia käytäntöjä on jo otettu käyttöön nykyisissä organisaatioissa. Kansalaisviestinnässä tavoiteltiin ennen kaikkea selkeää ja ymmärrettävää viestintää, josta esimerkkinä on Kainuun maakunta- ja sote-uudistuksesta tehty esite.

Kainuun maakunta- ja sote-uudistuksen visuaalisina asiakasmalleina käytettiin piirroshahmoja, joista jokaiselle kirjoitettiin esimerkkitarina maakunnan palvelujen käytöstä. Oheisia malleja ehdittiin toteuttaa yhteensä kahdeksan kappaletta.

Ennakointi ja tiedolla johtaminen

Valmistelussa nousi esiin, että uskottavat, toimintaa ohjaavat ja toiminnassa selkeästi esille tulevat arvot ja palvelulupaus ovat alueen vetovoimatekijöitä. Arvot ja palvelulupaus toimivat myös osana Kainuun mainetyötä. ”Rima pitää asettaa kunnianhimoisesti riittävän korkealle”, jotta Kainuu erottuu muista maakunnista, menestyy kilpailussa työvoimasta, opiskelijoista, asukkaista, matkailijoista ja investoinneista.

Valmistelun aikana tunnistettiin, että maakuntakonsernin strateginen- ja tiedolla johtaminen edellyttävät seurannan ja ennakoinnin aseman uudenlaista ymmärtämistä. Tunnistettiin myös, että organisaatioiden nykyisiä tehtäviä ei voi siirtää suoraan uuteen maakuntaan, vaan palveluprosessit tulee tarkastella uudelleen huomioiden palveluintegraatio ja alueen väestö- ja talousennusteet sekä digitalisaatio. Tiedolla johtaminen ja ennakointi ovat avainasemassa Kainuun kehittämisessä myös jatkossakin.

Varautuminen

Maakuntien monialaisuus sekä maakuntalakiehdotuksessa määriteltyjen maakunnille muodostuvien varautumisen veloitteiden asianmukainen toteuttaminen maakuntatasolla olisivat merkittävällä tavalla edistäneet poikkihallinnollisten valmiussuunnitelmien sisällön yhteensopivuutta. Lisäksi ne olisivat edistäneet kokonaisturvallisuuden toimintamallin toteutumista kansallisella sekä paikallisella tasolla.

Varautumisen työryhmä valmisteli muun muassa Kainuun maakunnan yhteisen varautumisen toimintamallin. Yhteistoimintamallin perusta muodostuu kokonaisturvallisuuden yhteistoimintamallin periaatteiden mukaisesti, jossa yhteiskunnan elintärkeistä toiminnoista huolehditaan viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja kansalaisten yhteistyönä. Työryhmän suosituksesta Kainuuseen perustettiin valmiusfoorumi, jonka tavoitteena on luoda yhteinen tahtotila varautumistoimenpiteiden kehittämisestä yhdessä Kainuun alueella toimivien viranomaisten, kuntien, elinkeinoelämän ja järjestöjen kanssa.

Mitä Kainuun maakunta- ja sote-uudistuksesta jäi jäljelle?

**Me -henki
vahvistui!**

**Ennakoinnin ja
tiedolla johtamisen
tärkeys sisäistettiin**

**Yhdessä tekemällä
verkotot
vahvistuivat**

**Talouden
ja alueen
tilannekuva
kirkastui**

**Varautumisen
yhteistyö
tiivistyi**

**Osallisuuden
lisäämisen tarve
selkeytyi**

Valmistelusta sanottua

Maakunta- ja soteuudistuksen valmistelun loputtua Kainuussa pidettiin loppuseminaari, jossa käytiin läpi valmistelua kokonaisuudessaan ja sen hyödynnettävyyttä tulevaan. Loppuseminaariin oli kutsuttu kaikki valmistelussa mukana olleet (maakuntauudistuksen poliittinen ohjausryhmä, väliaikainen toimielin, työryhmät sekä vastuuvalmistelijat ja muu valmisteluhenkilöstö). Samalle kohderyhmälle toteutettiin myös loppukysely, jonka tavoitteena on tunnistaa valmistelun vahvuudet ja heikoudet sekä mahdollinen valmistelun hyödynnettävyys tulevaisuudessa.

Kyselyn vastauksista tuli esille huolestuneita näkemyksiä sen suhteen, että pystyttiinkö valmistelussa miettimään aidosti toiminnallisia integraatioita. Samoin kysymyksiä heräsi siitä, että puuttuiko valmistelussa uskallusta ja rohkeutta toteuttaa kokeiluja, joilla olisi rakennettu uusia toimintatapoja ja uudentyyppisiä palveluja. Vastauksista selvisi myös se, että valmistelussa mietittiin herkästi vanhoja asioita esim. Kainuun hallintokokeilua, ja että valmistelussa olisi pitänyt kriittisemmin suhtautua oman toiminnan kehittämiseen.

Vastauksista nousi esille, että valmistelun aikana opittiin tuntemaan paremmin valmisteluun osallistuneiden organisaatioiden henkilöstöä ja toimintaa. Positiivista palautetta tuli erityisesti alueen toimijoiden välisen yhteistyön tiivistymisestä. Yhteistyö koetaan välttämättömäksi myös tulevaisuudessa.

Vastauksista ilmeni, että valmistelussa haluttiin aidosti tehdä uutta Kainuuta. Valmistelun aikana Kainuuseen pystyttiin luomaan yhteinen tilannekuva, joka nähdään kehittämisen perustana jatkossakin. Kiitosta saivat myös uudentyyppiset työskentelytavat ja sähköiset alustat. Kaiken kaikkiaan maakuntauudistus koettiin erittäin positiivisena kokemuksena.

Kyselyn tulokset löytyvät osoitteesta:
kainuunliitto.fi/alueuudistus

**Aukkaiden
osallisuus on
turvattava
jatkossakin**

**Yhteistyö ja työ-
ryhmyty lisäsivät
vuorovaikutusta**

**Ratkaisukeskeinen
yhteistyö lisääntyi,
asiat ovat yhteisiä**

Kainuun maakunta- ja sote-uudistus

Valmistelu alkoi kesäkuussa 2016

Määrärahat: (Tilanne 13.3.2019)
Luvut tarkentuvat kirjanpidon valmistuttua:

Maakuntauudistuksen valtion avustus: 1 016 042 €

ICT-avustus: 215 527 €

Sote-koordinaattori: 40 631€

HTV: 19,85

Kokoukset:
16 ohjausryhmän kokousta
30 väliaikaisen toimielimen kokousta
182 työryhmäkokousta

Siirtyvä henkilöstö: n. 3 800 (sote 90%)

Valmistelu päättyi maaliskuussa 2019

Valmistelun materiaali:
kainuunliitto.fi/alueuudistus

**Kainuun
maakuntauudistus**

